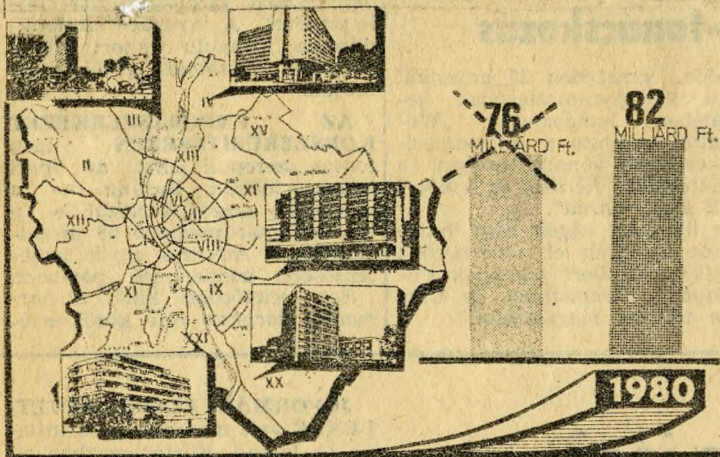

Budapest ma és holnap

A főváros középtávú fejlesztési terve a következő fontosabb célkitűzéseket tartalmazta: 90—100 ezer lakás építése, 41—45 ezer lakás felújítása, 4500—5000 korszerűsítése. A bölcsődék befogadóképességének 6200—6600-zal való bővítése, 1000—1100 általános iskolai tanterem építése. Az üzlethálózat 210—230 ezer négyzetméterrel való bővítése. 1980-ig a tervezett 76 milliárd forint helyett 82 milliárdot fordítanak a főváros fejlesztésére. Cikkünk az 5. oldalon!

1978 JUL - 4

725.091
ötéves terv
HAZAI KÖRKEP

Budapest jelene és a jövő

Írta: dr. Békesi László, a fővárosi tanács elnökhelyettese

(A fővárosi tanács június 30-i ülésén megvitatta a Budapestre vonatkozó V. ötéves terv eddigi teljesítését.)

A céljainkat összefoglaló V. ötéves terv három területen feszültséggel terhes. Az egyik a főváros térségében kialakult munkaerőhiány. Két és fél év tapasztalatai azt bizonyítják, hogy számításaink helyesek voltak. Bár az elmúlt két évben mintegy 30 ezer fővel csökkent az iparban foglalkoztatottak száma, a tercier ágazatok növekvő létszámszükségletét nem sikerült hiánytalanul kielégíteni. A költségvetési intézményeknél, a kiskereskedelemben, a lakossági szolgáltatások és a városi közlekedés területén mintegy 20 ezer munkaerő hiányzik. (A BKV-nál például ezer autóbuszvezető hiánya okoz óriási gondokat.) Az ipar és az építőipar további, mintegy 35-40 ezer embert igényel, a munkaerőhiány tehát változatlanul jellemzője a főváros gazdaságának.

A másik feszültségi pont az építőipari kapacitáshiány. Azt mondhatjuk, hogy a terv céljai hiánytalan megvalósításának legnagyobb akadályja a főváros térségében kialakult építőipari kapacitáshiány, amely öt év alatt 6-7 milliárdra tehető. Ezzel a feszültséggel — ha némileg csökkenő mértékben is — a tervidőszak második felében is számolni kell. A terv jóváhagyásakor hangsúlyozott harmadik feszültségi gócot a beruházási költségek várható emelkedése képezte.

Két év mérlege

Az első két év már elért, s a hátralevő évek reálisan várható eredményeinek ismeretében nyugodt lelkiismerettel állíthatjuk, hogy a fővárosi tanács V. ötéves terve jól előkészített, s valamennyi feszültség ellenére megalapozott volt. Ezt a sommás megállapítást döntő érvek támasztják alá.

Ertékelésünk — tervünk minősítése mellett — a végrehajtást megelőző felkészülési munkáról is bizonyítványt ad. A felkészülésről kiállított bizonyítvány néhány területen, sajnos, elégtelen érdemjegyeket is tartalmaz. Az IV. ötéves tervről az V. ötéves tervre való átmenet nem volt megfelelő a komplex lakásépítés területén. Késétt a területelőkészítés, valamint a beruházási programok jóváhagyása és a kiviteli tervek elkészítése a célcsoportos, de különösen a teleszerű magánéros lakásépítés területén. A magánéros lakásépítés esetében az ugrásszerűen növekvő feladat zökkenőmentes végrehajtásának szervezeti feltételeit is késve teremtettük meg.

Önkritikusan meg kell állapítanunk, hogy a komplex lakásépítés terén az elmúlt két évben bekövetkezett lemaradások nem kizárólag az építőipari ka-

pacitások hiányára — noha kétségkívül ez volt a döntő — hanem az előkészítési munkák hiányosságaira is visszavezethetők. Az előkészítési hiányosságait 1977-re nagyrészt felszámoltuk és következetes, nem egyszercs aprólkos intézkedésekkel területelőkészítési oldalról megteremtettük a komplex lakásépítés gyorsabb ütemű folytatásának, s a lemaradások pótlásának feltételeit.

Az elmúlt két év konkrét eredményei elismerésre méltó és negatív példákat egyaránt tartalmaznak. A pozitívumok között kell megemlítenünk, hogy Budapest az elmúlt években is tovább szépült, számos létesítménnyel gazdagodott, s lakóinak életkörülményei sok területen javultak. A kedvező eredmények között kell megemlíteni, hogy a lakásépítés összetétele, a telepítési helyek és a férőhelyek szempontjából egyaránt megfelel a terv előírásainak.

Kedvezőnek ítélni tudjuk, hogy kiemelt nagyberuházásaink: a metró, a nagy sportcsarnok, a dél-pesti kórház, az észak-pesti szennyvíztisztító és az Örs vezér téri bevásárlóközpont építése a terveknek megfelelően, jó ütemben halad. Előreláthatólag a személtégtömű kivitelezésénél bekövetkezett késedelem is behozható a tervidőszak végéig. Jó eredményeket értünk el a lakóház-felújítás terén, ahol a terv időarányos része túlteljesült, s olyan új feladatok is megvalósításra kerültek, mint a Rákóczi úti, valamint a metrócsomópontokon elhelyezkedő épületek sortartozása.

Kiemelkedően kell értékelnünk, hogy kerületi tanácsaink tervezett célkitűzéseiket, mindenkori előtti gyermekintézmény-fejlesztési programjukat — minimális kivételektől eltekintve — időarányosan teljesítették.

Megnyugtató, hogy a felépült lakások közművesítését és közlekedési kapcsolatait eddig is hiánytalanul sikerült megoldani. A kedvező eredmények közé sorolhatjuk az első két év rugalmas gazdálkodási rendszerét is. A konkrét célok kisebb-nagyobb módosítása, az ágazatokon belüli átcsoportosítások, amelyek a terv fő célkitűzéseit nem érintik, a gyorsan változó körülmények között is hozzájárultak céljaink megvalósításához.

Lemaradások

A jó tapasztalatok mellett azonban számos negatív jelenség is felhalmozódott az elmúlt két évben. Ezek között első helyen a tervünk időarányos részétől való lemaradásokat kell említeni. A célcsoportos lakásépítésnél két év alatt a tervezettnél mintegy nyolcszázalal kevesebb lakás épült fel és kisebb-nagyobb lemaradások vannak a kapcsolódó létesítményeknél is. Mintegy háromezerral kevesebb

a tervezettnél az első két évben felépített teleszerű magánéros lakások száma, s lényeges a lemaradás a kereskedelmi hálózat fejlesztése terén is. Ha az év végéig kötelezettségeinek és vállalásainak megfelelően az építőipar az említett kivételektől eltekintve pótolni fogja az állami lakásépítés és a kapcsolódó létesítmények lemaradásait, úgy egész ötéves tervünk ezen nagyon fontos célkitűzése megvalósítható lesz. Ha a pótlás ebben az évben nem sikerül, úgy az utolsó két év egyébként is növekvő feladatai mellett példátlan erőfeszítésekre lesz szükség a terv teljesítéséhez; a teleszerű magánéros lakásépítés és a kereskedelmi hálózat fejlesztése terén kialakult lemaradások pótlására nem lesz lehetőség. Ez az a két terület, ahol tervünk nem fog teljesülni, s ahová a hiányzó építőipari kapacitást 1980-ig már nem lehet megteremteni.

A negatív tapasztalatok között kell említést tenni anyagi-műszaki kapacitásainknak az indokoltnál nagyobb mérvű dekoncentrációjáról, elaprózásáról, ami elsősorban az út- és közműépítések, -felújítások és a lakóház-felújítások terén tapasztalható.

Nem véletlen, hogy a tervidőszakon belül közlekedési és közműberuházásaink általában egy-két évet késnek, hosszú átfutási idejük miatt a tervezettnél költségesebbek és indokolatlanul zavarják a közlekedést, rontják a városképet, irritálják a közvéleményt.

82 milliárd

Nagy valószínűséggel felvázolhatjuk tervünk 1980-ig várható teljesítésének ma összerakható képét is, ami egészében véve kedvező: az eredetileg tervezett 76 milliárd helyett 82 milliárd forint összegű fejlesztési célú felhasználásra kerül sor Budapesten.

Tervünk várható teljesítése nyomán — néhány kivételtől eltekintve — valamennyi területen tovább fognak javulni a lakosság életkörülményei. A növekvő feladatokkal 1980-ig nem tudunk lépést tartani, s ezért átmenetileg romlani fog az ellátás, növekszik a zsúfoltság óvodáinkban, általános iskoláinkban és az üzletekben. Ugyanakkor két jelentős területen részben saját erőből, részben központi támogatással megkezdhetjük fontos, VI. ötéves tervi feladatokat előkészítését, illetve kivitelezését. 1979-ben tervben felül megkezdődhet a dél-pesti kórház mellett egy újabb 450 ágyas pavilon építése, aminek átadására 1981-82-ben kerülhet sor. Saját eszközeinkből 1980-ig úgy előkészíthetjük az Árpádhídi szélesítését, hogy az koncentrált, gyorsított kivitelezéssel a VI. ötéves terv második felében átadható legyen a forgalomnak.